31976L0432

1976 5 8 *EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS* L 122/1

TARYBOS DIREKTYVA

1976 m. balandžio 6 d.

dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių ratinių žemės ūkio ir miškų ūkio traktorių stabdymo įtaisus, suderinimo

(76/432/EEB)

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 100 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę [1],

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę [2],

kadangi techniniai reikalavimai, kuriuos pagal nacionalinius įstatymus turi atitikti traktoriai, taikomi, *inter alia*, ir jų stabdymo įtaisams;

kadangi pavienėse valstybėse narėse tie reikalavimai skiriasi; kadangi todėl būtina, kad visos valstybės narės nustatytų vienodus reikalavimus arba papildydamos jose galiojančias nuostatas, arba pakeisdamos jas naujomis, visų pirma siekiant sudaryti galimybę, kad EEB tipo patvirtinimo tvarka, apie kurią kalbama 1974 m. kovo 4 d. Tarybos direktyvoje 74/150/EEB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių ratinių žemės ūkio ar miškų ūkio traktorių tipo patvirtinimą, suderinimo [3], galėtų būti taikoma visiems traktorių tipams;

kadangi suderintais reikalavimais siekiama visoje Bendrijoje iš esmės pagerinti saugą keliuose ir dirbant;

kadangi traktoriams skirtų nacionalinių įstatymų suderinimas apima ir valstybių narių patikrinimų, kuriuos kiekviena valstybė narė atlieka remdamasi bendrais reikalavimais, abipusį pripažinimą; kadangi norint, kad ši sistema galėtų sėkmingai veikti, visos valstybės narės tuos reikalavimus turi pradėti taikyti nuo tos pačios dienos,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

1. „Žemės ūkio ar miškų ūkio traktorius“ – tai bet kokia ne mažiau kaip dviejų ašių motorinė ratinė arba vikšrinė transporto priemonė, kurios pagrindinė paskirtis yra teikti traukos jėgą ir kuri specialiai suprojektuota vilkti, stumti, vežti arba varyti žemės ar miškų ūkyje naudojamus tam tikrus padargus, mašinas arba priekabas. Traktorius gali būti pritaikytas kroviniams ir keleiviams vežti.

2. Ši direktyva taikoma tik šio straipsnio 1 dalyje apibrėžtiems dviejų ašių traktoriams su pneumatinėmis padangomis, kurių didžiausias projektinis greitis yra nuo 6 iki 25 km/h.

[1] OL C 5, 1975 1 8, p. 54.
[2] OL C 62, 1975 3 15, p. 29.
[3] OL L 84, 1974 3 28, p. 10.

2 straipsnis

Jokia valstybė narė negali atsisakyti suteikti traktoriui EEB tipo patvirtinimą arba nacionalinį tipo patvirtinimą dėl priežasčių, susijusių su jo stabdymo įtaisais, jeigu tas traktorius turi I–IV prieduose nurodytus stabdymo įtaisus ir jei tie įtaisai atitinka tuose prieduose pateiktus reikalavimus.

3 straipsnis

Jokia valstybė narė negali atsisakyti traktorius įregistruoti, uždrausti parduoti, pradėti eksploatuoti arba naudoti dėl priežasčių, susijusių su stabdymo įtaisais, jeigu tie traktoriai turi I–IV prieduose nurodytus stabdymo įtaisus ir jei tie įtaisai atitinka tuose prieduose pateiktus reikalavimus.

4 straipsnis

Traktoriaus tipo patvirtinimą suteikusi valstybė narė turi imtis reikiamų priemonių, siekdama užtikrinti, kad jai būtų teikiama informacija apie visus I priedo 1.1 punkte nurodytų sudėtinių dalių ar savybių pakeitimus. Tos valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos sprendžia, ar reikia iš naujo atlikti pakeisto traktoriaus tipo bandymus ir parengti naują ataskaitą. Jei atlikus tokius bandymus paaiškėja, kad traktoriaus tipas neatitinka šios direktyvos reikalavimų, pakeitimas nepatvirtinamas.

5 straipsnis

Visi pakeitimai, būtini šios direktyvos priedų reikalavimus derinant su technikos pažanga, priimami laikantis Direktyvos 74/150/EEB 13 straipsnyje nustatytos tvarkos.

6 straipsnis

1. Valstybės narės priima ir paskelbia nuostatas, kurios, įsigaliojusios iki 1977 m. sausio 1 d., įgyvendina šią direktyvą, ir apie tai nedelsdamos praneša Komisijai.

Tas nuostatas jos įgyvendina nuo 1977 m. spalio 1 d.

2. Po pranešimo apie šią direktyvą valstybės narės imasi priemonių informuoti Komisiją apie įstatymų ir kitų teisės aktų, kuriuos jos ketina priimti šios direktyvos taikymo srityje, projektus. Komisija informuojama iš anksto, kad galėtų pateikti pastabas.

7 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Liuksemburge, 1976 m. balandžio 6 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

G. THORN

I PRIEDAS

APIBRĖŽIMAI, PARAIŠKA EEB TIPUI PATVIRTINTI, EEB TIPO PATVIRTINIMAS, KONSTRUKCIJOS IR MONTAVIMO REIKALAVIMAI

1. APIBRĖŽIMAI

1.1. **Traktoriaus tipas stabdymo įtaisų požiūriu**

„Traktoriaus tipas stabdymo įtaisų požiūriu“ – tai traktoriai, kurie yra panašūs pagal šiuos esminius požymius:

1.1.1. nepakrauto traktoriaus masė pagal 1.18 punkte pateiktą apibrėžimą,

1.1.2. didžiausia traktoriaus masė pagal 1.16 punkte pateiktą apibrėžimą,

1.1.3. svorio paskirstymas ašims,

1.1.4. techniniu požiūriu leistinas didžiausias svoris kiekvienai ašiai,

1.1.5. didžiausias projektinis greitis,

1.1.6. kitokio tipo stabdymo įtaisas (atkreipiant ypatingą dėmesį į priekabos stabdymo įtaisų buvimą ar nebuvimą),

1.1.7. stabdomųjų ašių skaičius ir išdėstymas,

1.1.8. variklio tipas,

1.1.9. didžiausią greitį atitinkantis visuminis transmisijos perdavimo skaičius,

1.1.10. padangų matmenys (stabdomųjų ašių).

1.2. **Stabdymo įtaisas**

„Stabdymo įtaisas“ – tai dalių junginys, kurio paskirtis – palaipsniui mažinti judančio traktoriaus greitį arba jį sustabdyti, arba laikyti stovintį traktorių vietoje. Šios funkcijos apibūdintos 4.1.2 punkte. Įtaisas susideda iš valdiklio, pavaros ir iš pačių stabdžių.

1.3. **Tolydusis stabdymas**

„Tolydusis stabdymas“ – tai toks stabdymas, kai stabdžių sistemos veikimo charakteristikos atitinka įprastąsias ir kai įjungiant arba išjungiant stabdžius:

1.3.1. vairuotojas gali bet kada padidinti arba sumažinti stabdymo jėgą, naudodamas valdiklį,

1.3.2. stabdymo jėga veikia ta pačia kryptimi kaip ir poveikis į valdiklį (monotoninė funkcija),

1.3.3. lengva pakankamai tiksliai sureguliuoti stabdymo jėgą.

1.4. **Valdiklis**

„Valdiklis“ – tai vairuotojo betarpiškai paveikiama dalis tikslu suteikti pavarai energiją, reikalingą stabdymui arba stabdymo reguliavimui. Ta energija gali būti vairuotojo raumenų jėga arba kito šaltinio, kurį valdo vairuotojas, energija, arba šių skirtingų energijos rūšių derinys.

1.5. **Pavara**

„Pavara“ – tai sudėtinių dalių, kurios jungia valdiklį ir stabdį, junginys. Pavara gali būti mechaninė, hidraulinė, pneumatinė, elektros arba mišri. Jei stabdymo jėgą teikia arba padeda teikti nuo vairuotojo nepriklausantis, bet jo valdomas energijos šaltinis, laikoma, kad to įtaiso energijos atsarga taip pat yra pavaros dalis.

1.6. **Stabdys**

„Stabdys“ – tai sudėtinė dalis, sukurianti traktoriaus judėjimą stabdančias jėgas. Tai gali būti frikcinis stabdys (kai jėgas sukuria dviejų viena kitos atžvilgiu judančių traktoriaus dalių tarpusavio trintis), elektrinis stabdys (kai jėgas generuoja dviejų viena kitos atžvilgiu judančių, bet nesiliečiančių traktoriaus dalių elektromagnetinė sąveika), stabdys su hidrauline pavara (kai jėgos sukuriamos dėl tarp dviejų viena kitos atžvilgiu judančių traktoriaus dalių esančio skysčio poveikio) arba variklinis stabdys (kai jėgos sukuriamos pagal poreikį padidinant stabdomąjį variklio poveikį, kuris perduodamas ratams). Traktoriaus transmisiją mechaniškai užrakinantis įtaisas, kurio negalima naudoti traktoriui judant, turi būti vertinamas kaip stovėjimo stabdys.

1.7. **Skirtingi stabdymo įtaisų tipai**

„Skirtingi stabdymo įtaisų tipai“ – tai įranga, kuri skiriasi šiais pagrindiniais požymiais:

1.7.1. kitokios vienos ar daugiau sudėtinių dalių savybės, pavyzdžiui, medžiaga, pavidalas ar dydis,

1.7.2. skirtingi sudėtinių dalių deriniai.

1.8. **Stabdžių sistemos sudėtinė dalis**

„Stabdžių sistemos sudėtinė dalis“ – tai viena atskiroji dalis, kuri, sujungta su kitomis dalimis, sudaro stabdymo įtaisą.

1.9. **Nuostovusis stabdymas**

„Nuostovusis stabdymas“ – tai transporto priemonių junginių stabdymas įrenginiu, kuriam būdingos šios savybės:

1.9.1. įrenginys turi vieną valdiklį, kurį vairuotojas palaipsniui paveikia vienu judesiu, sėdėdamas vairuoto sėdynėje,

1.9.2. energija, naudojama transporto priemonių junginį sudarančioms transporto priemonėms stabdyti, tiekiama iš to paties šaltinio (energijos šaltinis gali būti vairuotojo raumenų jėga),

1.9.3. stabdymo įrenginys užtikrina, kad kiekviena junginį sudarančios transporto priemonės, nepriklausomai nuo jų tarpusavio padėties, būtų stabdomos vienu metu arba palaipsniui.

1.10. **Trūkusis stabdymas**

„Trūkusis stabdymas“ – tai transporto priemonių junginio stabdymas įrenginiu, kuriam būdingos šios savybės:

1.10.1. įrenginys turi vieną valdiklį, kurį vairuotojas palaipsniui paveikia vienu judesiu, sėdėdamas vairuoto sėdynėje,

1.10.2. energija, naudojama transporto priemonių junginį sudarančioms transporto priemonėms stabdyti, tiekiama iš kelių skirtingų šaltinių (vienas iš jų gali būti vairuotojo raumenų jėga),

1.10.3. stabdymo įtaisas užtikrina, kad kiekviena junginį sudarančios transporto priemonės, nepriklausomai nuo tarpusavio padėties, būtų stabdomos vienu metu arba palaipsniui.

1.11. **Stabdymas nepriklausoma mechanine pavara**

„Stabdymas nepriklausoma mechanine pavara“ – tai transporto priemonių junginių stabdymas įrenginiu, kuriam būdingos šios savybės:

1.11.1. traktoriaus stabdžių valdymas nepriklauso nuo velkamos transporto priemonės stabdžių valdymo; pastarasis traktoriuje turi būti įrengtas taip, kad vairuotojas galėtų lengvai jį įjungti, sėdėdamas savo vietoje;

1.11.2. vairuotojo raumenų jėga nenaudojama velkamoms transporto priemonėms stabdyti.

1.12. **Nepriklausomas stabdymas**

„Nepriklausomas stabdymas“ – tai transporto priemonių junginių stabdymas įrenginiu, kuriam būdingos šios savybės:

1.12.1. traktoriaus stabdžių valdymas nepriklauso nuo velkamos transporto priemonės stabdžių valdymo, bet kuriuo atveju priekabos stabdžių valdiklis traktoriuje turi būti įrengtas taip, kad vairuotojas galėtų lengvai jį paveikti, sėdėdamas savo vietoje,

1.12.2. velkamoms transporto priemonėms stabdyti naudojama vairuotojo raumenų jėga.

1.13. **Automatinis stabdymas**

„Automatinis stabdymas“ – tai velkamos transporto priemonės ar transporto priemonių stabdymas, kuris vyksta automatiškai, jei atsikabina viena iš junginį sudarančių transporto priemonių, įskaitant tą atvejį, kai transporto priemonė atsikabina sulūžus sukabinimo įtaisui, o likusių transporto priemonių junginį sudarančių priemonių stabdymo veiksmingumas dėl to smarkiai nesumažėja.

1.14. **Inercinis stabdymas**

„Inercinis stabdymas“ – tai stabdymas naudojant traktorių stumiančios priekabos sukurtas jėgas.

1.15. **Pakrautas traktorius**

„Pakrautas traktorius“ – tai traktorius, pakrautas taip, kad jo masė atitiktų „didžiausią masę“, jeigu nenurodyta kitaip.

1.16. **Didžiausia masė**

„Didžiausia masė“ – tai techniniu požiūriu leistina didžiausia masė, kurią yra nurodęs gamintojas (ta masė gali būti didesnė už „didžiausią leistiną masę“).

1.17. **Nepakrautas traktorius**

„Nepakrautas traktorius“ – tai eksploatuoti paruoštas traktorius su pripildytais bakais ir radiatoriais, kuriame sėdi 75 kg sveriantis vairuotojas, bet be keleivių, pasirenkamųjų priedėlių ar krovinio.

1.18. **Nepakrauto traktoriaus masė**

„Nepakrauto traktoriaus masė“ – tai nepakrauto traktoriaus svoris.

2. PARAIŠKA EEB TIPUI PATVIRTINTI

2.1. Paraišką traktoriaus stabdžių įtaiso EEB tipui patvirtinti pateikia gamintojas arba įgaliotasis gamintojo atstovas.

2.2. Kartu su paraiška reikia pateikti po tris egzempliorius šių dokumentų:

2.2.1. traktoriaus tipo aprašą, pateikiantį punktuose nuo 1.1.1 iki 1.1.10 minėtą informaciją. Reikia nurodyti numerius ir (arba) simbolius, kuriuos tam traktoriaus tipui suteikė gamintojas arba įgaliotasis gamintojo atstovas,

2.2.2. stabdymo įtaisą sudarančių dalių sąrašą; kiekviena dalis sąraše turi būti tinkamai aprašyta,

2.2.3. stabdymo įtaiso schemą, parodančią kiekvienos dalies vietą traktoriuje, kuri leistų rasti ir atpažinti įvairias sudėtines dalis.

2.3. Taip pat reikia pateikti:

2.3.1. traktoriaus, kurio tipo patvirtinimas yra atliekamas, pavyzdį,

2.3.2. atitinkamo mastelio brėžinius, jeigu prašoma juos pateikti. Brėžiniai turi būti ne didesnio kaip A4 formato (210 mm x 297 mm) arba sulankstyti iki šio formato.

3. EEB TIPO PATVIRTINIMAS

Prie EEB tipo patvirtinimo pažymėjimo pridedama užpildyta forma, kurios pavyzdys pateiktas V priede.

4. KONSTRUKCIJOS IR ĮRENGIMO REIKALAVIMAI

4.1. **Bendrieji dalykai**

4.1.1. **Stabdymo įtaisas**

4.1.1.1. Stabdymo įtaisas turi būti suprojektuotas, pagamintas ir įrengtas taip, kad, nepriklausomai nuo jį veikiančios vibracijos, įprasto naudojimo metu traktorius atitiktų toliau išdėstytus reikalavimus.

4.1.1.2. Stabdymo įtaisas turi būti suprojektuotas, pagamintas ir įrengtas taip, kad naudojimo metu jis būtų ypač atsparus korozijos ir senėjimo poveikiui, galinčiam sukelti staigų stabdymo veiksmingumo praradimą.

4.1.2. *Stabdymo įtaiso funkcijos*

1.2. punkte apibrėžtas stabdymo įtaisas turi atitikti tokias sąlygas:

4.1.2.1. Darbiniai stabdžiai

4.1.2.1.1. Darbiniu stabdžiu turi būti užtikrinta, kad vairuotojas galėtų valdyti važiuojantį traktorių ir saugiai, greitai bei veiksmingai jį sustabdyti, nepriklausomai nuo leistiną svorį vežančio traktoriaus greičio, traktoriui važiuojant įkalne ar nuokalne. Turi būti galimybė reguliuoti stabdžio poveikį. Laikoma, kad šios sąlygos yra įvykdytos, jei įvykdyti II priede pateikti reikalavimai.

Vairuotojas turi turėti galimybę darbinį stabdį paveikti sėdėdamas savo vietoje ir bent viena ranka laikydamas vairaratį. Traktoriaus darbinį stabdį gali sudaryti kairiojo ir dešiniojo šono įtaisai. Turi būti galimybė juos sujungti, kad būtų vienu metu, bei galimybė vėl atjungti.

Kiekvienas kairiojo arba dešiniojo šono įtaisas turi turėti rankinę arba automatinę reguliavimo sistemą, kuri leistų lengvai atkurti stabdžių balansą.

4.1.2.2. Stovėjimo stabdžiai

4.1.2.2.1. Stovėjimo stabdžiu turi būti užtikrinta, kad nuokalnėje arba įkalnėje stovintis traktorius nepradėtų važiuoti, kai jame nėra vairuotojo ir kai darbinės dalys užfiksuotos tik mechaniniu įtaisu. Tai galima pasiekti, kai stabdys veikia transmisiją. Vairuotojas stovėjimo stabdį privalo paveikti sėdėdamas savo vietoje; leidžiamas pakartotinis poveikis reikiamam veiksmingumui gauti.

4.2. **Stabdymo įtaisų techninės charakteristikos**

4.2.1. Traktoriuje įrengti stabdymo įtaisai turi atitikti darbiniam ir stovėjimo stabdžiams nustatytus reikalavimus.

4.2.2. Darbiniai ir stovėjimo stabdžiai gali turėti bendras sudėtines dalis, jeigu jie atitinka šias sąlygas:

4.2.2.1. turi būti bent du vienas nuo kito nepriklausomi ir vairuotojui iš jo vietos lengvai prieinami valdikliai; šis reikalavimas turi būti įvykdytas net jei vairuotas prisisegęs saugos diržu,

4.2.2.2. sugedus bet kokiai stabdymo įtaiso sudėtinei daliai, išskyrus stabdį (apibrėžtas 1.6 punkte) arba kaip nors kitaip sugedus darbinio stabdžio įtaisui (sutrikus jo darbui, visiškai ar iš dalies išsekus energijos atsargai), traktorių turi būti įmanoma sustabdyti mažinant greitį, kai lėtėjimo vertė lygi bent 50 % nurodytosios II priedo 2.1.1 punkte.

Šios sąlygos turi būti įvykdytos, pasiekiant abipus vidurinės išilginės plokštumos esančių ratų liekamąjį stabdymą (traktoriui nenukrypstant nuo kurso).

Šiame punkte laikoma, kad svirčių ir kumšteliniai junginiai arba kiti panašūs junginiai, kuriais paveikiami stabdžiai, negali sugesti.

4.2.3. Naudojant energiją, kuri nėra vairuotojo raumenų jėga, nereikia, kad būtų daugiau kaip vienas tokios energijos šaltinis (pvz., hidraulinis siurblys, oro kompresorius, t. t.), su sąlyga, kad yra įvykdyti 4.2.2 punkto reikalavimai.

4.2.4. Darbinis stabdys turi stabdyti bent vienos ašies abu ratus.

4.2.5. Darbinio stabdymo įtaiso poveikis tos pačios ašies ratams turi būti paskirstytas simetriškai traktoriaus vidurinės išilginės plokštumos atžvilgiu.

4.2.6. Darbinis ir stovėjimo stabdymo įtaisai turi veikti stabdymo paviršius, kurie atitinkamo atsparumo elementais neišardomai sujungti su ratais. Stabdymo paviršių neturi būti įmanoma atjungti nuo ratų.

Kai stabdoma viena ašis, diferencialas negali būti įrengtas tarp darbinio stabdžio ir tos ašies ratų; kai stabdomos dvi ašys, diferencialas gali būti įrengtas tarp darbinio stabdžio ir vienos iš dviejų ašių ratų.

4.2.7. Stabdžių sudilimą turi būti įmanoma lengvai kompensuoti, naudojant rankinę arba automatinę reguliavimo sistemą. Be to, valdiklis ir pavaros bei stabdžių sudėtinės dalys turi turėti tokią laisvąją eigą, kad stabdžiams įkaitus arba iki tam tikros ribos susidėvėjus stabdžių antdėklams, valdiklis ir pavaros bei stabdžių sudėtinės dalys toliau veiktų ir nebūtų reikalo skubiai reguliuoti.

4.2.8. Hidraulinėse stabdžių sistemose skysčio bakelių įpylimo angos turi būti lengvai prieinamos; be to, skysčio atsargų bakeliai turi būti pagaminti taip, kad skysčio atsargų lygį būtų galima patikrinti neatidarant skysčio bakelio.

4.2.9. Jei, nenaudodamas sukauptos energijos, traktoriaus stabdys negali veikti pagal nustatytus reikalavimus, kiekviename traktoriuje, kurio stabdys įjungiamas naudojant iš energijos rezervuaro tiekiamą energiją, turi būti įrengtas ne tik slėgio manometras, bet ir regimąjį arba garsinį signalą duodantis įspėjamosios signalizacijos įtaisas, kuris įsijungia, kai energijos kiekis bet kokioje prieš skirstomąjį vožtuvą esančioje sąrankos dalyje sumažėja iki 65 % tos energijos įprastos vertės arba dar daugiau. Tas įtaisas turi būti nuolat ir tiesiogiai sujungtas su grandine.

4.2.10. Nepažeidžiant 4.1.2.1 punkto reikalavimų, kai stabdymo įtaiso suveikčiai užtikrinti būtina naudoti pagalbinį energijos šaltinį, energijos atsarga turi būti tokia, kad, išjungus variklį, stabdymo efektyvumas išliktų pakankamas traktoriui sustabdyti pagal nustatytus reikalavimus.

4.2.11. Visa pagalbinė įranga turi naudoti tik tiek energijos, kad net ir sugedus energijos šaltiniui, dėl jos darbo stabdymo įrenginį maitinančios energijos atsargos nesumažėtų labiau nei nurodyta 4.2.9 punkte.

II PRIEDAS

STABDYMO BANDYMAI IR STABDYMO ĮTAISŲ TECHNINĖS CHARAKTERISTIKOS

1. STABDYMO BANDYMAI

1.1. **Bendrieji dalykai**

1.1.1. Darbinių stabdžių techninės charakteristikos nagrinėjamos remiantis vidutiniu lėtėjimu, apskaičiuotu pagal stabdymo kelią. Stabdymo kelias – tai atstumas, kurį traktorius nuvažiuoja nuo akimirkos, kai vairuotojas paveikia įtaiso valdiklį iki visiško traktoriaus sustojimo.

Stovėjimo stabdžių techninės charakteristikos nagrinėjamos pagal gebą išlaikyti traktorių nejudamą nuokalnėje ar įkalnėje.

1.1.2. Kiekvienam traktoriui suteikiant tipo patvirtinimą, jo stabdymo charakteristikos nustatomos atliekant bandymus kelyje pagal toliau išdėstytas sąlygas:

1.1.2.1. traktoriaus masė turi būti tokia, kokia yra nustatyta kiekvieno tipo bandymui atlikti. Ta masė tiksliai nurodoma bandymo ataskaitoje,

1.1.2.2. bandymo metu stabdžių valdiklį veikianti jėga, reikalinga, kad stabdžiai suveiktų pagal nustatytus reikalavimus, turi būti ne didesnė kaip 60 daN, kai veikiamas pedalas, ir 40 daN, kai veikiamas rankinis valdiklis,

1.1.2.3. kelio paviršius turi būti gerų sukibimo savybių,

1.1.2.4. bandymai turi būti atliekami tokiu metu, kai nepučia vėjas, galintis turėti įtakos bandymo rezultatams,

1.1.2.5. pradedant bandymus padangos turi būti šaltos, o jų slėgis turi atitikti nustatytą apkrovą, kuri veikia stovinčio traktoriaus ratus,

1.1.2.6. reikalavimus atitinkančios stabdžių charakteristikos turi būti gautos neblokuojant ratų, traktoriui nenukrypstant nuo jo kurso ir nesukeliant neįprasto vibravimo.

1.1.3. Atliekant bandymus, traktoriuje turi būti sumontuotos visos gamintojo nurodytos dalys, skirtos velkamos transporto priemonės stabdymo įtaisams valdyti pagal I priedo 1.9, 1.10, 1.11 ir 1.12 nuostatas.

1.2. **O tipo bandymas**

(su neįšilusiais stabdžiais atliekamas paprastasis bandymas techninėms charakteristikoms nustatyti)

1.2.1. *Bendrieji dalykai*

1.2.1.1. Pradedant bandymą, stabdžiai turi būti neįšilę. Laikoma, kad stabdys yra neįšilęs, jei įvykdyta kuri nors iš šių sąlygų:

1.2.1.1.1. disko arba išorinės būgno dalies išmatuotoji temperatūra yra žemesnė kaip 100 °C,

1.2.1.1.2. visiškai uždarų stabdžių, įskaitant ir alyvoje panardintus stabdžius, korpuso išorės išmatuotoji temperatūra yra žemesnė kaip 50 °C,

1.2.1.1.3. stabdžiai nebuvo paveikti vieną valandą.

1.2.1.2. Atliekant stabdymo bandymą, nestabdomoji ašis turi būti atjungta nuo stabdomosios ašies (jei ašis galima atjungti).

1.2.1.3. Bandymas turi būti atliekamas šiomis sąlygomis:

1.2.1.3.1. traktorius turi būti didžiausios masės, o nestabdomajai ašiai tenkantis svoris turi atitikti didžiausią techniniu požiūriu leistiną apkrovą; stabdomosios ašies ratai turi būti su didžiausiomis padangomis, kurias tam traktoriaus tipui yra nurodęs gamintojas. Jei stabdomi visi traktoriaus ratai, priekinei ašiai tenkantis svoris turi atitikti didžiausią techniniu požiūriu leistiną apkrovą,

1.2.1.3.2. bandymą reikia pakartoti su nepakrautu traktoriumi, kuriame yra tik vairuotojas, o prireikus ir asmuo, atsakingas už bandymo rezultatų stebėjimą. Traktorius turi būti su didžiausiomis padangomis, kokias yra rekomendavęs gamintojas,

1.2.1.3.3. atliekant nepakrauto ir pakrauto traktoriaus bandymus, mažiausios patenkinamų charakteristikų ribos turi būti tokios kaip pateikta 2.1.1 punkte,

1.2.1.3.4. kelias turi būti lygus.

1.2.2. *Būtinieji reikalavimai, atliekant O tipo bandymą:*

1.2.2.1. traktorius turi važiuoti didžiausiu projektiniu greičiu laisva pavara,

1.2.2.2. leistina ± 10 % bandymų greičio nuokrypa;

1.2.2.3. turi būti gautos mažiausios patenkinamos charakteristikos.

1.3. **I tipo bandymas**
(bandymas nuokalne važiuojančio traktoriaus stabdžių būklei patikrinti)

1.3.1. Pakrauti traktoriai išbandomi taip, kad sunaudotos energijos kiekis būtų lygiavertis kiekiui, kuris per tą patį laikotarpį buvo užfiksuotas atliekant bandymą su pakrautu traktoriumi, kuris stabiliu greičiu, sudarančiu 80 % ± 5 % O tipo bandymuose naudojamo greičio, laisva pavara 10 % nuokalne važiuoja 1 km kelią.

1.3.2. Bandymo pabaigoje pagal tas pačias sąlygas kaip ir atliekant O tipo bandymą, kai transporto priemonė važiuoja laisva pavara, nustatomos darbinio stabdžio liekamosios charakteristikos (žinoma, esant kitokioms temperatūros sąlygoms).

2. STABDYMO ĮTAISŲ TECHNINĖS CHARAKTERISTIKOS

2.1. **Darbiniai stabdymo įtaisai**

2.1.1. *Traktorių darbiniai stabdymo įtaisai:*

2.1.1.1. esant O tipo bandymo sąlygoms, turi pasiekti ne mažesnį kaip 2,4 m/s^2 vidutinį lėtėjimą, apskaičiuotą pagal stabdymo kelią,

2.1.1.2. atlikus I tipo bandymą, liekamoji charakteristika turi sudaryti ne mažiau kaip 75 % nustatytosios pagal reikalavimus ir ne mažiau kaip 60 % vertės, užfiksuotos atliekant O tipo bandymą (laisva pavara).

2.2. **Stovėjimo stabdžiai**

2.2.1. Stovėjimo stabdys, netgi kai yra sudėtinis su vienu iš kitų stabdymo įtaisų, turi būti pajėgus išlaikyti nejudamą pakrautą traktorių, stovintį 18 % įkalnėje ar nuokalnėje.

2.2.2. Traktoriuose, prie kurių leidžiama agreguoti vieną ar daugiau priekabų, traktoriaus stovėjimo stabdys turi būti pajėgus išlaikyti nejudamą transporto priemonių junginį, kurį sudaro nepakrautas traktoriaus ir to paties svorio nestabdoma priekaba (ne didesnės kaip 3 metrinių tonų masės), stovintį 12 % įkalnėje ar nuokalnėje.

2.2.3. Leidžiama naudoti stovėjimo stabdį, kurį reikia paveikti kelis kartus, kad būtų gauta reikalavimus atitinkanti charakteristika.

III PRIEDAS

SPYRUOKLINIAI STABDŽIAI

1. APIBRĖŽIMAS

„Spyruokliniai stabdžiai“ – tai stabdymo įtaisai, kuriems reikalingą energiją teikia viena ar daugiau spyruoklių, atliekančių energijos akumuliatoriaus funkciją.

2. YPATINGIEJI REIKALAVIMAI

2.1. Spyruoklinio stabdžio negalima naudoti kaip darbinio stabdžio.

2.2. Nežymus bet kokių slėgio ribų svyravimas stabdžių suspaudimo kameros maitinimo grandinėje neturi sukelti didelių stabdymo jėgos svyravimų.

2.3. Spyruoklės suspaudimo kameros maitinimo grandinė turi turėti energijos atsargą, kuri netiekiama jokiam kitam įtaisui arba įrangai. Ši nuostata netaikoma, jei spyruokles galima išlaikyti suspaustas, naudojant dvi arba daugiau nepriklausomų sistemų.

2.4. Įtaisas turi būti suprojektuotas taip, kad stabdžius paveikti ir atleisti būtų galima bent tris kartus, kai pradinis slėgis spyruoklių suspaudimo kameroje yra lygus didžiausiam projektiniam slėgiui. Šio reikalavimo būtina laikytis, kai stabdžiai sureguliuoti mažiausiu atstumu.

2.5. Suspaudimo kameros slėgio riba, žemiau kurios spyruoklės pradeda veikti stabdžius, kai jie sureguliuoti mažiausiu atstumu, negali viršyti 80 % mažiausios įprastinio slėgio ribos.

2.6. Slėgiui suspaudimo kameroje nukritus iki tokios ribos, kad stabdžių dalys pradeda judėti, turi įsijungti šviesos arba garso signalas. Jei šio reikalavimo laikomasi, šviesos arba garso signalizavimo įtaisas gali būti nurodytasis I priedo 4.2.9 punkte.

2.7. Traktoriuose, kuriose įrengti spyruokliniai stabdžiai ir kuriems leidžiama vilkti priekabas, turinčias nuostoviojo ar trūkiojo veikimo stabdžius, automatiškai įsijungus spyruokliniams stabdžiams, turi taip pat įsijungti priekabų stabdžiai.

3. ATPALAIDAVIMO SISTEMA

3.1. Spyruokliniai stabdžiai turi būti suprojektuoti taip, kad gedimo atveju juos būtų galima atpalaiduoti, nenaudojant įprasto jų valdiklio. Tai galima atlikti naudojant pagalbinį įtaisą (pneumatinį, mechaninį ir t. t.).

3.2. Jei 3.1 punkte nurodytam pagalbiniam įtaisui valdyti reikalingas įrankis arba veržliaraktis, tas įrankis arba veržliaraktis turi būti laikomas traktoriuje.

IV PRIEDAS

STOVĖJIMO STABDYS MECHANIŠKAI UŽFIKSUOJANT STABDŽIŲ CILINDRUS (FIKSATORIAUS PAVAROS)

1. APIBRĖŽIMAS

„Mechaninis stabdžių cilindrų fiksavimas“ – tai įtaisas, skirtas užtikrinti stovėjimo stabdžio valdymą, mechaniškai užblokuojant stabdžių stūmoklio kotą.

Stabdžių stūmoklio kotas mechaniškai užblokuojamas iš fiksavimo kameros išleidus suslėgtą orą; mechaninis fiksatorius turi būti suprojektuotas taip, kad jis atsipalaiduotų, kai fiksavimo kameroje vėl atsiranda slėgis.

2. YPATINGIEJI REIKALAVIMAI

2.1. Fiksavimo kameros slėgiui artėjant prie ribos, kai įvyksta mechaninis užfiksavimas, turi įsijungti šviesos arba garso signalas.

2.2. Jei stabdžių pavara turi mechaninį fiksavimo įtaisą, stabdžių pavarą turi būti įmanoma įjungti, naudojant kurį nors iš dviejų atsarginių energijos šaltinių.

2.3. Užfiksuotą stabdžių cilindrą galima atpalaiduoti tik nelikus abejonių, kad atpalaiduotą stabdį vėl bus galima naudoti.

2.4. Fiksatoriaus kamerai energiją tiekiančio šaltinio gedimo atvejui, turi būti įrengtas užfiksuoto stabdžių cilindro atpalaidavimo pagalbinis įtaisas (pavyzdžiui, mechaninis arba pneumatinis), naudojantis vienoje iš traktoriaus padangų esantį orą).

V PRIEDAS

PAVYZDYS

Administracijos pavadinimas

EEB TIPO PATVIRTINIMO SERTIFIKATO PRIEDAS

RATINIŲ ŽEMĖS ŪKIO AR MIŠKŲ ŪKIO TRAKTORIŲ STABDYMO ĮTAISŲ PATVIRTINIMAS

(1974 m. kovo 4 d. Tarybos direktyvos 74/150/EEB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių ratinių žemės ūkio ar miškų ūkio traktorių, kurių didžiausias projektinis greitis yra nuo 6 iki 25 km/h, tipo patvirtinimą, suderinimo 4 straipsnio 2 dalis ir 10 straipsnis)

EEB tipo patvirtinimo Nr. .....

1. Modelis (bendrovės arba firmos pavadinimas) .....
2. Tipas ir komercinis aprašas .....
3. Gamintojo pavadinimas ir adresas .....
4. Gamintojo įgaliotojo atstovo pavadinimas ir adresas (jei toks yra) .....
5. Nepakrauto traktoriaus masė .....
6. Nepakrauto traktoriaus svorio paskirstymas ašims ..... (kg)
7. Didžiausia traktoriaus masė .....
8. Didžiausios traktoriaus masės paskirstymas ašims, kaip nurodyta II priedo 1.2.1.3.1. punkte .....
9. Stabdžių antdėklų modelis ir tipas .....
10. Variklio tipas .....
11. Visuminis perdavimo skaičius, atitinkantis didžiausią greitį .....

    .....

12. Padangų matmenys:

12.1. Didžiausios padangos (stabdomųjų ašių) .....

    .....

12.2. Padangos, išlaikančios didžiausią techniniu požiūriu leistiną svorį (nestabdomoji ašis) .....

    .....

13. Didžiausias traktoriaus greitis .....
14. Stabdomųjų ašių skaičius ir išdėstymas .....
15. Trumpas stabdymo įtaiso aprašas .....
16. Traktoriaus masė bandymų metu:

	Nepakrauto traktoriaus masė	Pakrauto traktoriaus masė
1 ašis	.....	.....
2 ašis	.....	.....

17. Bandymo metu naudotų padangų matmenys:

	1 ašis	2 ašis
Padangų matmenys	.....	.....

18. Stabdymo bandymų rezultatai:

18.1. Darbinio stabdžio charakteristika 18.1.1. O tipo bandymas	Greitis badymo metu (km/h)	Apskaičiuotas stabdymo kelias	Išmatuotoji valdiklio poveikio jėga
Nepakrautas traktorius	.....	.....	.....
Pakrautas traktorius	.....	.....	.....
18.1.2. I tipo bandymai	.....	.....	.....

18.2. Stovėjimo stabdžio charakteristika:

atitinka/neatitinka [1]

19. Transporto priemonės pateikimo tipui patvirtinti data .....

20. Tipo patvirtinimo bandymus atliekanti techninė tarnyba .....

21. Tos tarnybos ataskaitos parengimo data .....

22. Tos tarnybos parengtos ataskaitos numeris .....

23. Stabdymo EEB tipo patvirtinimas suteiktas/jį suteikti atsisakyta [1]

24. Vieta .....

25. Data .....

26. Parašas .....

27. Prie šio dokumento pridedami I priedo 2.2.1–2.2.3 punktuose minėti dokumentai.

---

[1] Nereikalingas įrašas išbraukiamas.